

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 18 września 2015 roku skierowanym przeciwko (...) Spółka Akcyjna w W. powodowie M. W. (1) i R. W. wnieśli o zasądzenie od pozwanego: na rzecz powoda M. W. (1) kwoty 130 000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty, rzecz powoda R. W. kwoty 100 000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 stycznia 2015 roku do dnia zapłaty. Ponadto powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, iż w dniu 20 czerwca 2014 roku w wypadku komunikacyjnym zginął Ł. W. – syn M. W. (1) i brat R. W.. Szkoda została zgłoszona pozwanemu pismem z dnia 28 listopada 2014 roku Strona pozwana w toku postępowania likwidacyjnego wypłaciła na rzecz M. W. (1) kwotę 20 000 zł tytułem zadośćuczynienia, natomiast nie znalazła podstaw do wypłaty odszkodowania na rzecz R. W..

(pozew k. 4- 5, pełnomocnictwa – k. 6 - 7)

W odpowiedzi na pozew pozwany (...) Spółka Akcyjna reprezentowany przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Pozwany nie kwestionował zasady odpowiedzialności wobec powoda M. W. (1), kwestionował je jedynie co do wysokości. Powództwo R. W. pozwany kwestionował zarówno co do zasady jak i co do wysokości.

(odpowiedź na pozew – k. 65 – 67; pełnomocnictwo – k. 68)

Na rozprawie w dniu 29 marca 2016 roku między powodem R. W., a pozwanym doszło do zawarcia ugody wyczerpującej całość roszczeń R. W. z tytułu śmierci brata Ł. W.. W związku z zawarciem ugody postanowieniem z dnia 29 marca 2016 roku postępowanie z powództwa R. W. zostało umorzone.

(protokół rozprawy z dnia 29.03.16 czas 00.12.51-00.19.04 – k. 102 – 104; postanowienie – 105)

Do chwili zamknięcia rozprawy stanowiska powoda M. W. (1) oraz pozwanego w odniesieniu do powództwa R. W. nie uległy zmianie - pełnomocnik powoda popierał powództwo, a pełnomocnik pozwanego wnosił o jego oddalenie.

(protokół rozprawy z dnia 7.11.16 czas 00.24.17-00.27.22 – k. 131 – 133)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 czerwca 2014 roku na drodze krajowej nr (...) w okolicy miejscowości D. woj. (...) P. J. kierując samochodem osobowym marki S. (...) nr rej (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym poprzez niezachowanie szczególnej ostrożności podczas włączania się do ruchu i wykonania manewru zawracania i niepewnienie się o możliwości rozpoczęcia tego manewru, a co za tym idzie nie ustąpieniu pierwszeństwa nadjeżdżającemu motocyklowi marki S. (...) o nr rej (...) 15 kierowanemu przez Ł. W. i spowodował nieumyślnie wypadek w wyniku, którego Ł. W. doznał m.in. wieloodłamowego złamania kości pokrywy i podstawy czaszki z rozerwaniem i stłuczeniem mózgu oraz ze stłuczeniem pnia mózgu, złamania żeber prawych i stłuczenia obu płuc oraz pęknięcia wątroby ze skąpym krwakiem otrzewnej, co skutkowało jego zgonem. Kierujący pojazdem P. J. został prawomocnie skazany za przestępstwo z art. 177 § 2 k.k.

(dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Łasku, sygn. akt II K 449/14 – k. 9 – 10)

Posiadacz samochodu S. (...) o nr rej (...) posiadał w dacie zdarzenia ubezpieczenie obowiązkowe odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u pozwanego.

(okoliczność bezsporna)

Pismem z dnia 28 listopada 2014 roku powód M. W. (1) zgłosił pozwanemu roszczenie w wysokości 150 000 złotych tytułem zadośćuczynienia za śmierć syna – Ł. W..

(okoliczność bezsporna, akta szkody (...))

Pismem z dnia 19 grudnia 2014 roku pozwany przyznał powodowi M. W. (1) kwotę 20 000 złotych tytułem zadośćuczynienia.

(okoliczność bezsporna, akta szkody (...))

Powód wychowywał się w rodzinie pełnej. Ojciec powoda nie żyje od 1987 roku. Mama powoda żyje, wyszła po raz drugi za mąż, obecnie mieszka w P.. Powód ma z mamą stały kontakt, widzą się co 2 miesiące. Powód ma starszego brata, kontakt z bratem jest zachowany.

Powód jest rozwiedziony od około 8 lat, ślub brał w 1981 roku, z małżeństwa urodziło się 6 dzieci: M. – 35 lat, M. – 31 lat, I. – 29 lat, R. – 24 lata, K. – 19 lat oraz zmarły Ł.. W chwili śmierci Ł. była żona powoda wraz z 4 dziećmi zamieszkiwali w Australii. Wraz z powodem w Polsce zamieszkiwał wówczas jego syn R. oraz zmarły syn Ł. wraz z jego partnerką i ich dzieckiem. Wcześniej Ł. W. wynajmował mieszkanie wraz z partnerką, ale wrócił do mieszkania ojca z uwagi na wypowiedzenie umowy najmu przez właściciela mieszkania.

W chwili śmierci Ł. W. miał 31 lat. Przed śmiercią Ł. W. pomagał swemu ojcu – powodowi w prowadzeniu działalności gospodarczej – transportu towarów. Relacje między powodem a zmarłym Ł. W. były poprawne – powód wspierał Ł. finansowo, syn Ł. zwracał się do powoda ze wszystkimi swoimi problemami.

(dowód: zeznania powoda w charakterze strony – protokół z rozprawy z dnia 7.11.16. czas 00.04.31- 00.23.53 k. 131 – 132 ; zeznania świadka G. J. – protokół z rozprawy z dnia 29.03.16, czas 00.05.19 – 00.11.31 k. 102 v; zeznania świadka W. P. – protokół rozprawy z dnia 2.02.16. czas 00.14.08 – 00.32.12 k. 96 v – 97 ; opinia biegłego – k. 118 – 121; akta szkody (...))

Powód M. W. (1) pojechał wraz R. W. na miejsce wypadku Ł. W.. Powód był bardzo roztrzęsiony po do tarcu na miejsce zdarzenia, krzychał aby ktoś mu powiedział czy Ł. żyje. Powód M. W. (1) bardzo przeżył śmierć syna, często płakał. Powód nie mógł spać po śmierci syna.

(dowód: zeznania powoda w charakterze strony –protokół rozprawy z dnia 7.11.17 czas 00.04.31 – 00.23.53 k. 131 – 132; zeznania świadka W. P. – protokół rozprawy z dnia 2.02.16 00.14.08 – 00.32.12 k. 96 v – 97)

Powoda M. W. (1) łączyły ze zmarłym synem prawidłowe, pozytywne relacje. Po śmierci syna u powoda pojawiło się niedowierzanie, szok, wewnętrzne napięcie, obniżony nastrój, płaczliwość.

Natężenie oraz czas trwania tych negatywnych emocji mieścił się u powoda w granicach naturalnego procesu żałoby. Obecnie żałoba po śmierci syna nie zaburza codziennego funkcjonowania powoda. Po śmierci syna powód nie pracował zawodowo przez okres około miesiąca.

(dowód: opinia biegłego – k. 118 -121)

Po śmierci Ł. W. do Australii wyjechał syn powoda – R., natomiast powrócił do Polski syn powoda – M. i zamieszkał wraz z ojcem. M. W. (2) nie pomaga powodowi w prowadzeniu działalności gospodarczej, tak jak czynił to zmarły syn Ł., w związku z czym obroty w firmie powoda spadły. Powód z dziećmi przebywającymi w Australii ma stały kontakt telefoniczny. Spotkania osobiste są bardzo rzadkie z uwagi na dużą odległość i związane z tym znaczne koszty. Ostatnio spotkali się w Polsce na pogrzebie Ł. W.. Powód raczej nie utrzymuje kontaktów, również telefonicznych z byłą małżonką. Dzieci powoda z dużym prawdopodobieństwem nie wrócą do Polski. Relacje powoda z byłą żoną i

dziećmi po śmierci Ł. W. nie uległy zmianie. Powód po śmierci Ł. W. nie korzystał z pomocy specjalistów – psychologa czy psychiatry.

(dowód: zeznania powoda w charakterze strony - protokół z rozprawy z dnia 7.11.16. czas 00.04.31- 00.23.53 k. 131 – 132; zeznania świadka W. P. – protokół rozprawy z dnia 2.02.16 00.14.08 – 00.32.12 k. 96 v – 97; opinia biegłego – k. 118 – 121)

Sąd uznał za wiarygodne dowody z zeznań świadków W. P. i G. J., zeznań powoda M. W. (1) – należy bowiem zauważyć, iż dowody te wzajemnie ze sobą korespondowały co do zasadniczych okoliczności dotyczących relacji powoda ze zmarłym, sytuacji rodzinnej powoda przed i po śmierci zmarłego syna, negatywnych emocji towarzyszących powodowi po śmierci Ł. W.. Co do tej ostatniej okoliczności dowody te w pełni korespondują również z pisemną opinią biegłego psychologa wydanej w niniejszej sprawie. Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadka W. P. jedynie w tym zakresie w jakim wskazywała ona, iż zmarły Ł. W. nie zamieszkiwał z powodem przed swoją śmiercią i uznał za wiarygodną wersję przedstawianą przez powoda, iż zmarły Ł. W. wprawdzie wcześniej wyprowadził się od ojca do wynajmowanego mieszkania, jednakże przed swoją śmiercią powrócił do domu powoda z uwagi na wypowiedzenie umowy najmu. W pierwszej kolejności należy zauważyć, iż chociaż świadek W. P. jest dalszą rodziną powoda i zamieszkuje niedaleko niego to jednakże nie zna ona wszystkich szczegółów z życia powoda i jego rodziny, o czym świadczą chociażby zeznania tego świadka, w tej części, w której wskazuje ona, iż jedynie wydaje jej się, iż powód jest rozwiedziony i że rozwód miał miejsce jeszcze przed wypadkiem, a także, iż nie wie czy powód korzystał z pomocy psychologa lub psychiatry. Biorąc ponadto pod uwagę okoliczność, iż z całokształtu materiału dowodowego wynika, iż powoda ze zmarłym łączyły pozytywne relacje, często się kontaktowali w sprawach zawodowych, wspierali się wzajemnie z czego wynika, że Ł. W. musiał często odwiedzać swojego ojca. Stąd świadek W. P. mogła nie wiedzieć, iż Ł. W. ponownie zamieszkuje u ojca, a nie tylko go odwiedza, zwłaszcza jeżeli powrót do ojca nastąpił w stosunkowo niedługim okresie przed wypadkiem. Wreszcie wskazana przez powoda w jego zeznaniach, w sposób szczegółowy i logiczny, przyczyna powrotu Ł. W. do domu ojca jest w ocenie Sądu w pełni wiarygodna.

Ustaleniami prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Łasku, wydanego w sprawie o sygn. akt II K 449/14, co do okoliczności popełnienia przestępstwa, Sąd cywilny pozostawał związany na podstawie art. 11 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie zasada odpowiedzialności pozwanego nie była kwestionowana, spór dotyczył jedynie wysokości należnego powodowi M. W. (1) zadośćuczynienia. Za zdarzenie szkodzące bezpośredni sprawca szkody odpowiada na zasadzie art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c., a jego ubezpieczyciel – pozwany – na podstawie art. 822 § 1 k.c., z którego wynika, że przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim wobec, których odpowiedzialność za szkodę poniósłby ubezpieczający albo ubezpieczony. Wysokość świadczeń z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej jest determinowana wysokością zobowiązań odszkodowawczych ubezpieczającego a zatem pozwany ubezpieczyciel odpowiada do wysokości szkody, która była następstwem zdarzenia, za które zgodnie z umową ponosi odpowiedzialność. Zgodnie z przepisem art. 19 ustawy z 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń.

Zgodnie z treścią art. 446 § 4 k.c., sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Celem regulacji zawartej w powyższym przepisie jest dostarczenie takich środków poszkodowanemu, które mogłyby ukoić jego cierpienia moralne i dopomóc do ich zatarcia i zapomnienia przez odpowiednie użycie tych środków. Zadośćuczynienie ma zrekompensować krzywdę, a jego przyznanie jest zależne od uznania sądu, wysokość („odpowiednia suma”) winna natomiast uwzględniać wszelkie okoliczności wpływające na rozmiar krzywdy. Z jednej strony należy więc brać pod uwagę czas trwania oraz intensywność cierpień fizycznych i psychicznych,

nieodwracalność skutków, wiek pokrzywdzonego. Orzekając o zadośćuczynieniu po śmierci osoby bliskiej niezwykle istotne jest ustalenie roli, jaką w rodzinie pełniła ta osoba i konieczność dostosowania do nowej rzeczywistości w związku z jej śmiercią. Z drugiej strony kwota zadośćuczynienia nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi stanowić odczuwalną wartość ekonomiczną, a jednocześnie nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy. Należy również mieć na uwadze fakt, iż zadośćuczynienie musi mieć charakter całościowy i obejmować wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne zarówno te doznane, jak i te które wystąpią w przyszłości. W wyroku z dnia 30 stycznia 2004 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt I CK 131/03 Sąd Najwyższy stwierdził, że powoływanie się przez sąd przy ustalaniu zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na potrzebę utrzymania wysokości zadośćuczynienia w rozsądnych granicach odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa, nie może prowadzić do podważenia kompensacyjnej funkcji zadośćuczynienia (OSNC z 2005 roku, z. 2 poz. 40).

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż powoda bez wątpienia należy uznać za „najbliższego członka rodziny” w stosunku do zmarłego Ł. W., albowiem powód był dla zmarłego ojcem, którego łączyły z synem pozytywne relacje, jakie na ogół łączą ojca z synem. Przede wszystkim utrzymywali oni ze sobą wzajemny kontakt, pomagali sobie wzajemnie, wspierali się. Bez wątpienia również wskutek śmierci Ł. W. powód doznał krzywdy wyrażającej się w bólu, cierpieniu i traumie po tragicznej, nagłej śmierci 31 letniego syna.

Nagła śmierć młodego, zaledwie 31 letniego syna była bez wątpienia bardzo traumatycznym przeżyciem dla powoda. Zdarzenie to wiązało się z wieloma negatywnymi konsekwencjami w sferze przeżyć psychicznych powoda. Należy również zauważyć, iż wprawdzie powód ma aż sześcioro dzieci, to jednakże jedynie zmarły syn Ł. oraz syn R. utrzymywał z powodem bezpośrednio, częste, osobiste kontakty. Pozostałe dzieci powoda zamieszkują w odległej Australii, w związku z czym powód ma z nimi bardzo rzadko kontakt osobisty, a relacje ograniczają się przede wszystkim do kontaktów telefonicznych. Stąd też stwierdzić należy, iż powód mógł liczyć ze strony zmarłego syna Ł. na większe wsparcie i wzajemną pomoc aniżeli od dzieci zamieszkałych Australii. Okoliczność ta wynika z naturalnej kolei rzeczy, iż bezpośrednio, osobiste kontakty znacznie wzmacniają poczucie wzajemnej więzi. Natomiast siła więzi istniejąca między poszczególnymi członkami rodziny wpływa bez wątpienia na rozmiar krzywdy w sytuacji nagłego zerwania tejże więzi.

Z drugiej jednakże strony wskazać należy, iż wszystkie występujące u powoda negatywne emocje związane ze śmiercią syna mieściły się w granicach naturalnego procesu żałoby. Traumatyczne przeżycia związane ze śmiercią Ł. W. nie były na tyle intensywne ani długotrwałe aby zmusiły powoda do skorzystania z pomocy psychologa lub psychiatry. Obecnie te traumatyczne przeżycia nie zaburzają codziennego funkcjonowania powoda. Po śmierci syna powód stosunkowo szybko powrócił do pracy zawodowej. Wskazać również należy, iż powód ma ponadto jeszcze pięcioro dzieci. Wprawdzie aż czworo dzieci zamieszkuje na stałe w Australii, w związku z czym powód ma z nimi ograniczony kontakt, jednakże relacje rodzinne zostały z nimi zachowane. Ponadto z powodem zamieszkuje jeden z jego synów – początkowo był to syn R., a obecnie – syn M.. W związku z tym stwierdzić należy, iż śmierć Ł. W., stanowiła wprawdzie traumatyczne przeżycie dla powoda, to jednakże nie była ona równoznaczna z pozbawieniem powoda całej jego najbliższej rodziny. Powód posiada bowiem w dalszym ciągu innych bliskich członków rodziny – pięcioro dzieci, w tym jednego syna wspólnie z nim zamieszkałego. Ponadto powodowi pozostał również jego wnuk, a syn zmarłego, zamieszkujący razem z powodem.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, że dla powoda M. W. (1) zasadnym będzie zadośćuczynienie za śmierć syna w wysokości 75 000 złotych i uwzględniając fakt wypłaty powodowi w postępowaniu likwidacyjnym kwoty 20 000 złotych z tego tytułu zasądził na podstawie art. 446 § 4 k.c. od pozwanego kwotę 55 000 złotych tytułem dalszego zadośćuczynienia, oddalając powództwo w pozostałej części.

Zdaniem Sądu, zadośćuczynienie w wyżej wskazanej kwocie za doznaną przez powoda krzywdę w związku ze śmiercią syna – przy przyjęciu obiektywnych kryteriów – jest odpowiednie. Powyższa kwota – w ocenie Sądu – z jednej strony uwzględnia charakter i stopień cierpienia doznanych przez powoda, z drugiej zaś strony stanowią odczuwalną dla powoda wartość ekonomiczną, która pozwoli na złagodzenie doznanej przez niego krzywdy.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art.481 k.c. Przyjmując jako datę początkową ich naliczania 5 stycznia 2015 roku (zgodnie z żądaniem pozwu) uznając, iż jest to w pełni zasadne, gdyż data ta jest późniejsza aniżeli dzień wydania decyzji w przedmiocie przyznania zadośćuczynienia przez pozwanego powodowi M. W. (1) w postępowaniu likwidacyjnym.

Z dochodzonej przez powoda kwoty 130 000 złotych, Sąd zasądził kwotę 55 000 złotych. W związku z czym należy stwierdzić, iż powód M. W. (1) wygrał niniejszy proces w 42 %. Mając ponadto na uwadze, iż powód i pozwani ponieśli identyczne koszty procesu w zakresie wynagrodzenia pełnomocnika w kwotach po 3 600 złotych, a powód ponadto poniósł koszty części opłaty od pozwu w wysokości 1 500 złotych, Sąd uznał za zasadne rozliczenie kosztów procesu między stronami na zasadzie wzajemnego ich zniesienia w oparciu o art. 100 zdanie pierwsze k.p.c. Wysokość wynagrodzenia pełnomocników stron Sąd ustalił na podstawie § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu oraz § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi kwotę 2 915 złotych tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od uwzględnionej części powództwa. Natomiast na podstawie art. 113 ust. 4 w/w ustawy Sąd nie obciążył powoda M. W. (1) nieuiszczonymi kosztami sądowymi od oddalonej części powództwa, wskazując iż przemawia za tym ocenny w pewnym stopniu sposób określania wysokości należnego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, a także okoliczność, iż przyznana przez pozwanego kwota zadośćuczynienia w postępowaniu likwidacyjnym była w sposób oczywisty zaniżona, w związku z czym poszukiwanie ochrony sądowej przez powoda było w pełni uzasadnione i konieczne.